

การพัฒนาพฤติกรรมการรักษาฉันทะตามหลักธรรม
ทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนฝางวิทยายน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น*

Development of the Behaviors on Preserving one's Purity of
Female Secondary School Students at Fang Wittayayon
School, Ban Fang District, KhonKaen Province

UWSSN IWSSRW

Noppawan Phetsuriwong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, KhonKaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: noppawandang2499@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมโดยใช้วิธีเชิงปริมาณตามด้วยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนฝางวิทยายน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและทัศนคติของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรม การรักษาฉันทะ และเพื่อพัฒนารูปแบบพฤติกรรมการรักษาฉันทะของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 จำนวน 132 คน

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบพฤติกรรมการรักษาฉันทะของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การอบรม 4 กิจกรรมทักษะชีวิต ได้แก่ 1) กิจกรรมเสี่ยงตามสายกระจายข่าว 2) กิจกรรมกลุ่มดอกฝางเพื่อนใจวัยรุ่น 3) กิจกรรมระบอบดูแลนักเรียน 4) กิจกรรม 5 ห้องชีวิตเนรมิตนิสัย เป็นรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมรักษาฉันทะได้ เมื่อพิจารณาการตอบคำถามเชิงลบเรื่องความรับผิดชอบต่อการก่อเกิดเหตุตรงข้ามในสถานที่ลับตา เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมรู้จักปกป้องตนเอง รู้ว่าตนเองเป็นบุคคลสำคัญในสังคมควรรักษาพรหมจรรย์ไว้ จนกว่าจะถึงวันแต่งงานกับคนที่รัก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.76$) ผลการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องสุขอนามัยและหลัก

*ได้รับบทความ: 25 ตุลาคม 2560; ตอบรับตีพิมพ์: 20 ธันวาคม 2561

Received: October 25, 2017; Accepted: December 20, 2018



ธรรมในการดำเนินชีวิตหลังการอบรมนักเรียนหญิงกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ความเข้าใจตระหนักในการรักษานวลสงวนตัวมากขึ้น ซึ่งก่อนการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ($\bar{x} = 5.25$) หลังการอบรมโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น ($\bar{x} = 70$) ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การพัฒนาพฤติกรรมการรักษานวลสงวนตัว; นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น; โรงเรียนฝางวิทยายน

Abstract

This is a mixed method research, which includes quantitative and qualitative approaches. The purpose of the study was to examine the behavioral problems of female secondary school students at Fang Wittayayon School, Fang District, KhonKaen Province in order to analyze the Buddhist doctrines and attitudes of individuals towards the behaviors on preserving their purity, and to develop the students' behaviors on preserving their purity. The participants of the study were 132 female, year 2 and 3, secondary school students.

The results of the study were as follows: the development of the behaviors on preserving the purity of female secondary school students showed as follows. 4 life-skills activities including 1) wire broadcasting, 2) Dok Fang Group-Activity for Teens, 3) activities to take care of students, and 4) Living in Five Different Rooms for Behavior Change activity could be used as a pattern to develop the behaviors. According to the answers of the negative questions about taking care of oneself, being close in private areas to the opposite-sex friends was not appropriate. They strongly agreed they should realize that they were important in society and should preserve their virginity until they get married ($\bar{x} = 4.76$). The results of the posttest to check participants understanding of sanitation and dharmic principles for living showed the participants knew and realized more about preserving their purity. The average pretest score ($\bar{x} = 5.25$) was lower than that of the posttest ($\bar{x} = 70$). This meant there was a statistically significant difference of 0.01.

Keywords: Development of Due Respect Behavior; The Female Students Lower Secondary Level; Fang Wittayayon School



1. บทนำ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในสังคมไทยเป็นปัญหาระดับชาติ รัฐบาลเห็นความสำคัญของปัญหานี้ จึงได้ตราพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่ง ดำเนินการแก้ไขตามสถิติประเทศไทยมีเด็กวัยรุ่นตั้งครรภ์เป็นอันดับ 2 ในกลุ่มอาเซียน (The Act of a Prevention and the Troubleshooting of a Pregnancy in Adolescents, 2015) สถานศึกษาในชุมชนเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องรับผิดชอบ ในฐานะครูผู้สอนสังคมศึกษาและเป็นครูแนะแนวที่อยู่ใกล้ชิดกับวัยรุ่น ผู้วิจัยได้พบปัญหาที่เกิดขึ้นกับลูกศิษย์อยู่เป็นประจำซึ่งอาจจะเป็นเพราะขาดคนคอยดูแลและไม่เข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จึงทำให้วัยรุ่นสร้างปัญหาทางเพศอยู่เนืองๆ การรักษาวนลงวนตัวเป็นคำนิยามที่ปลูกฝังกันมาจนกลายเป็นเครื่องหมายของผู้หญิงติดตามบรรทัดฐานของสังคมไทย

จากปัญหาที่พบผู้วิจัย จึงได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมรักษาวนลงวนตัวของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนฝางวิทยายน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อพัฒนารูปแบบในการแก้ปัญหาวัยรุ่นเพราะเด็กในวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต จึงต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้รู้จักปกป้องตนเองและป้องกันปัญหาอื่นๆ ที่เป็นผลจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งงานวิจัยนี้จะทำให้นักเรียนหญิงกลุ่มตัวอย่างเป็นต้นแบบที่ดีของ

วัยรุ่นและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพพร้อมที่จะทำประโยชน์ต่อสังคม เป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนฝางวิทยายน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและทักษะของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรมรักษาวนลงวนตัว
3. เพื่อพัฒนารูปแบบพฤติกรรมรักษาวนลงวนตัวของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนฝางวิทยายน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยใช้วิธีเชิงปริมาณตามด้วยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาโดยการสุ่มอย่างง่าย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 โรงเรียนฝางวิทยายน จำนวน 200 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 132 คน โดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ เชิงลึกถึงโครงสร้าง ซึ่งมีลักษณะยืดหยุ่นไม่ตายตัวแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านได้ค่า



ความสอดคล้องเท่ากับ .85 (SriSa-ad, 2002) แหล่งข้อมูล 1) ข้อมูลด้านเนื้อหา ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เบญจศีล เบญจธรรม สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ธรรมชาติและจิตวิทยาวัยรุ่น และการจัดกิจกรรมทักษะชีวิต 2) ข้อมูลด้านเอกสารปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539 อรรถกถาภาษาไทยและคัมภีร์สำคัญที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) ข้อมูลด้านพื้นที่ ได้แก่ สถานที่อบรมครั้งที่ 1 คือ หอประชุมโรงเรียนฝางวิทยายน ระยะเวลาในการอบรม 3 วัน สถานที่ศึกษาดูงานสัมภาษณ์ข้อมูลและเผยแพร่ความรู้ ได้แก่ โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านฝาง ชุมชนหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 10 ตำบลบ้านฝาง สถานที่ทำกิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ วัดป่าศรีประทุมวัดบุรพาราม ตำบลบ้านฝาง และสถานที่อบรมครั้งที่ 2 ห้องประชุมและห้องพักภายในชุดาปาร์ศรีสอร์ท ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ระยะเวลาในการอบรม 14 วัน จากนั้นผู้วิจัยได้ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 1 ในเดือนมิถุนายนและเดือนกันยายน ปีการศึกษา 2557 ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำมาวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าเฉลี่ย

แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

4. สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลสภาพทั่วไปของนักเรียนหญิงกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุระหว่าง 13-14 ปี จำนวน 76 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุระหว่าง 15-16 ปี จำนวน 56 คน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาเพียงผู้เดียวถึง 65 คน อาศัยอยู่กับทั้งบิดาและมารดา 30 คน อยู่กับญาติพี่น้อง 25 คน อาศัยอยู่กับบุคคลที่ไม่ใช่ญาติ 2 คน ในเรื่องของค่าใช้จ่ายที่ได้รับนักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 120 คน ได้รับเงินพอค่าใช้จ่าย 12 คน ไม่พอใช้จ่ายเมื่อค่าใช้จ่ายไม่พอให้นักเรียนส่วนใหญ่จะขอพ่อแม่ผู้ปกครองเพิ่มขึ้นส่วนนักเรียนหญิงอีก 31 คน รับจ้างทำงานหารายได้เอง

1. สภาพปัญหาพฤติกรรม นักเรียนหญิงทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี ปัญหาอยู่ที่ครอบครัวขาดความอบอุ่น พ่อแม่ผู้ใหญ่นละเลยความรับผิดชอบในหน้าที่และยังขาดความเป็นต้นแบบที่ดีแก่เด็ก เช่น การรักษาศีล 5 เด็กไม่สามารถขอคำแนะนำจากคนในบ้านได้ คนในบ้านขาดการเอาใจใส่ห่วงใยกันขาดการดูแลทุกข์สุขของคนในบ้าน ผลการตอบแบบสอบถามเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่จริง ($\bar{x} = 2.08$) แบบสอบถามเชิงลบ เช่น การคบเพื่อนชายสะสมแฟนหรือกิ๊กเลียนแบบเพื่อน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานสังสรรค์ ดูภาพยนตร์และเว็บไซต์ที่มีภาพมีบทรักหรือเรื่องปลุกอารมณ์เพศ การพิสูจน์รักแท้ ด้วยการมีเพศสัมพันธ์ถือว่าเป็น



ไปตามกระแสแฟชั่นของวัยรุ่น และถือว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมชาติของคน จะมีกับใครเมื่อใดก็ได้ โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.51$)

2. หลักธรรมทางพุทธศาสนาและทัศนะของบุคคลในชุมชน ในทัศนะของบุคคลเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า ปัญหาวัยรุ่นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาและสังคม โรงเรียนควรรณรงค์เกี่ยวกับการรักษาวงสวณตัว จัดอบรมเยาวชนสตรีฯ อบรมศีลธรรมให้รักษาศีล 5 การฝึกทักษะ 5 ห้องชีวิตเนรมิตนิสัย (ห้องอาหาร ห้องนอน ห้องน้ำ ห้องแต่งตัว ห้องทำงาน) เพื่อสร้างวินัย เคารพ อดทนจะทำให้นักเรียนหญิงกลุ่มตัวอย่างเป็นคนดีมีศีลธรรม ลดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้ ทั้งนี้เนื้อหาสาระในการอบรมสอดคล้องกับความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่วนเรื่องสื่อลามก ผู้รับผิดชอบควรดำเนินการทางกฎหมายอย่างเข้มงวด และเห็นด้วยว่าการรักษาวงสวณตัวเป็นคุณสมบัติที่มีคุณค่า น่าภูมิใจของผู้หญิง โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.75$)

3. การพัฒนารูปแบบพฤติกรรมกรรมการรักษาวงสวณตัวของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยออกแบบหลักสูตรการจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของวัย เวลา สถานที่ ด้วยกิจกรรมให้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้รู้วิธีแก้ปัญหาโดยใช้สื่อผ่านกิจกรรมกลุ่มเสริมทักษะชีวิต ได้แก่ 1) เสียงตามสายกระจายข่าว 2) กลุ่มดอกฝางเพื่อนใจวัยรุ่น 3) ระบบดูแลนักเรียน 4) 5 ห้องชีวิตเนรมิตนิสัย มีการประเมินพฤติกรรมระหว่าง

การทำงาน นักเรียนสามารถแก้ปัญหา มีแนวทางในการดำเนินชีวิต หลังจากการอบรมนักเรียนหญิงกลุ่มตัวอย่างมีจิตสำนึกในการรักษาวงสวณตัวมากขึ้นพร้อมที่จะเป็นผู้นำความดีสากลได้ ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.76$) ผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเข้าใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการอบรมระยะที่ 2 พบว่า หลังการอบรมนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจดีขึ้น โดยก่อนการอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 5.25 คะแนน หลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 7 คะแนน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ต่อคำถามความคิดเห็นในเชิงบวกและเชิงลบ ผลการตอบแบบสอบถามเชิงบวกเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่จริง ($\bar{x} = 2.08$) ส่วนการตอบแบบสอบถามเชิงลบอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.51$) จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทัศนคติและพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร (wuttiwait, et al., 2009)

2. หลักธรรมทางพุทธศาสนาและทัศนะของบุคคล ทัศนะของบุคคลในสังคมเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าปัญหาวัยรุ่นส่งผลกระทบต่อการศึกษาส่วนหลักธรรมในทางพระพุทธ ศาสนา นำไปแก้ปัญหา



สังคมได้ และควรจัดให้มีการอบรมศีลธรรมอย่างต่อเนื่องโดยมีค่าเฉลี่ยในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.75$) สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง ศึกษาความรักในพระพุทธศาสนา (Khantitamkul, 2010)

3. การพัฒนารูปแบบพฤติกรรมกรรมการรักษานวลสงวนตัวของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรูปแบบการใช้สื่อให้ปฏิบัติจริงเพื่อฝึกการแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมกลุ่มทักษะ 4 กิจกรรม ได้แก่ เสียงตามสายกระจายข่าว กลุ่มดอกฝางเพื่อนใจวัยรุ่น ระบบดูแลนักเรียนและ 5 ห้องชีวิต เจริญนิสัย กลุ่มตัวอย่างมีความสุขในการทำกิจกรรม มีจิตสำนึกในการรักษานวลสงวนตัวพร้อมที่จะเป็นผู้นำความดีได้ ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.76$) ทั้งนี้สอดคล้องกับรายงานการวิจัยเรื่อง แม่หญิงฮ้ายพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรมระยะที่ 2 พบว่า หลังการอบรมนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

6. ข้อเสนอแนะ

1. การแก้ปัญหาครอบครัวของเยาวชน หน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ควรประสานงานและวางแผนกำหนดนโยบายที่ชัดเจน จัดหลักสูตรการ

เรียนการสอนจัดกิจกรรมการให้ความรู้โดยเน้นให้เด็กมีทักษะ รู้จักการแก้ปัญหาและป้องกันตนเอง จากสถานการณ์รุนแรงและการยั่วยุทางเพศ

2. ในเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และทักษะของบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการศาสนา และองค์การสันทิมนุชยชน ควรส่งเสริมสนับสนุนอย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรม ในการจัดระบบประมาณ จัดให้มีการศึกษาอบรมศีลธรรมและความรู้ด้านเพศศึกษาแก่เยาวชน

3. การพัฒนารูปแบบพฤติกรรมกรรมการรักษานวลสงวนตัวของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแล้วตามด้วยเชิงคุณภาพ เพื่อหาทางเลือกหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการรักษานวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง แต่หากจะสมบูรณ์ยิ่งขึ้นน่าจะมีการศึกษาเชิงทดลองเพิ่มเข้าไปด้วย เช่น สร้างโปรแกรมการอบรมเรื่องการคบหากับคนรักในแบบที่ถูกต้องอย่างหลากหลาย

การวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายผลการศึกษาสู่วัยรุ่นในสถานศึกษาและระดับการศึกษาอื่นๆ ด้วย เช่น โรงเรียนเอกชน ระดับอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัย และควรใช้รูปแบบการทดลองและการสร้างกลุ่มแกนนำนักเรียน เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาพฤติกรรมของวัยรุ่นต่อไป

References

Khantitamkul, N. (2010). The Study of love in the Buddhism. *Master of Arts*. Graduate School : Mahachulalongkornrajavidyalaya University.



- SriSa-ad, B. (2002). *Preliminary Research*. 8th Edition. Bangkok : Printing House Revised Edition, Suwiriya Sarn Printing House.
- The Act of a Prevention and the Troubleshooting of a Pregnancy in Adolescents. (2015). *The Pregnancy in adolescents*. <https://www.thairath.co.th/home.2012>. (Accessed 1 October 2017).
- wuttiwait, J., et al. (2009). A Format of Communication within the Family, Attitudes and behavior of Premature Sex of Adolescents in Bangkok. *Master of Communication Arts*. Graduate School : Bangkok University.

